Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 127
van **MAARTEN DE VEUSTER**
datum: 27 oktober 2020

---

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Binnenschepen - Gratis energiescan

Tot 22 oktober 2020 konden binnenvaartondernemers een gratis energiescan aanvragen. Tijdens zo'n scan bekijkt een deskundige het elektriciteitsnet aan boord van het schip en neemt het verbruik onder de loep. Zijn verslag biedt inzicht in het verbruik en levert tips op voor besparingen. Daarmee kan de schipper zijn walstroomfactuur verminderen.

De energiescan is een onderdeel van het Europese onderzoeksproject Clean Inland Shipping (CLINSH), dat op zijn beurt deel uitmaakt van het European Life Program dat focust op leefmilieu, natuurbehoud en klimaatacties.

In Vlaanderen wordt de energiescan gepromoot door Port of Antwerp, North Sea Port en de Vlaamse overheid (De Vlaamse Waterweg nv (DVW) en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)). Daarbij is het de bedoeling om het gebruik van walstroom te stimuleren, zodat binnenschepen niet meer afhankelijk zijn van eigen generatoren voor hun elektriciteitsvoorziening en hun uitstoot tijdens het stilliggen kunnen beperken of vermijden.

1. Kan de minister een stand van zaken geven van deze actie? Hoeveel binnenschippers (in aantal en in percentage van het aantal Vlaamse binnenvaartondernemers) hebben zich hiervoor aangemeld?
2. Hoe evalueert de minister deze actie?
3. Kan de minister een overzicht geven van de walstroomfaciliteiten die momenteel in Vlaanderen ter beschikking staan van de binnenvaart?
4. Wanneer zal elk binnenschip op elke ligplaats in onze Vlaamse havens en langs onze rivieren en kanalen van walstroom gebruik kunnen maken? Kan de minister aangeven op welke manier en volgens welke timing de verdere uitrol van walstroomfaciliteiten zal gebeuren?

LYDIA PEETERS
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

ANTWOORD
op vraag nr. 127 van 27 oktober 2020
van **MAARTEN DE VEUSTER**

---

1. Om het gebruik van walstroom door de binnenvaart te stimuleren, werd in september 2020 in samenwerking met North Sea Port Flanders, De Vlaamse Waterweg en departement Mobiliteit en Openbare Werken een communicatiecampagne opgestart. Centraal in de campagne staat de bewustwording van energieverbruik, met als doel de individuele walstroomfactuur van de binnenschipper te verlagen en zo onrechtstreeks het algemene gebruik van walstroom te verhogen. Ook technische aspecten, zoals compatibiliteit van het elektriciteitsnet aan boord van het schip en de walstroomkast, worden in de energiescan onderzocht.

   De actie is op 22 oktober afgelopen. Er hebben zich 31 schippers aangemeld. In november zal de eerste scan uitgevoerd kunnen worden en tegen de zomer van 2021 zijn hopelijk alle scans uitgevoerd. Daarna volgt een bredere communicatiecampagne om het energiebewustzijn van de schippers in de ganse sector te verhogen. De ambitie is om de 30 deelnemers in het programma hierin een plaats te geven als walstroomambassadeurs.

2. Zelf evalueren ik de oproep alvast als erg geslaagd. Omwille van de eerder negatieve perceptie die er in de binnenvaartsector heerst t.o.v. walstroom, was het objectief om 10 à 20 schippers hiervoor warm te krijgen.

   Sinds de dienstverlening in de Antwerpse haven enkele jaren geleden betalend werd, valt er een daling vast te stellen in het gebruik van walstroom. Op basis van de gegevens uit 2019 zouden de walstroomkasten slechts beperkt gebruikt worden met een berekende bezettingsgraad van 26%. De bezettingsgraad kan geïnterpreteerd worden als het aantal uren dat de schepen effectief zijn aangesloten op de walstroomkast ten opzichte van de theoretische tijd die ze kunnen aangesloten zijn (d.w.z. de tijd dat ze afgemeerd liggen aan een locatie waar walstroom beschikbaar is). Er zijn indicaties dat deze grootte van bezettingsgraad vergelijkbaar is in andere (buitenlandse) havens.

   Om de sensibiliseringsactie na de zomer van 2021 te kunnen evalueren, wordt de bezettingsgraad van de walstroomkasten en de afname van elektriciteit in kWh gemonitord, wat vertaald kan worden in een absolute hoeveelheid vermeden emissies van o.a. fijn stof en stikstofoxiden.

3. Binnenschepen kunnen in de Vlaamse havengebieden al langer gebruik maken van walstroomvoorzieningen. Op de website van het Vlaams Binnenvaartservicesplatform kunnen de binnenschepen een overzicht krijgen over het netwerk aan walstroomvoorzieningen voor binnenschepen in Vlaanderen en kunnen zich aanmelden en walstroom aanvragen:
   https://www.binnenvaartservices.be/walstroom/aanvragen.php?lang=nl).

4. Binnen het structurele overleg van het binnenvaartservicesplatform wordt de operationele samenwerking tussen de havenbesturen, de beroepsvaartsector en het departement MOW voortgezet en versterkt voor de vergroening van de binnenvaart o.a. het verminderen van de emissies door het gebruik van walstroom.

De verdere uitrol van walstroominfrastructuur is afhankelijk van verschillende factoren. Prioriteit ligt bij wacht- en overnachtingsplaatsen in de nabijheid van bevolkte gebieden. Echter de kostprijs voor aanleg van walstroominfrastructuur is de beperkende factor bij de verdere uitrol van deze infrastructuur.

In het kader van het LIFE-project 'CLean INland SHipping (CLINSH)' werd in 2018 door North Sea Port de bouw van 2 kasten aan het Insteek-Sifferdok uitgewerkt. In 2019 heeft De Vlaamse Waterweg 2 kasten te sluis Harelbeke en 10 walstroomkasten ter hoogte van de wachtkade opwaarts de sluis van Wijnegem op rechteroever van het Albertkanaal operationeel verklaard. Ook in 2019 werden in het kader van het BENIFIC EU programma van 15 walstroomkasten opgebouwd.

De Vlaamse Waterweg voorziet ook de bouw van 2 kasten ter hoogt van sluis Sint-Baafs-Vijve (operationeel eind 2021). Naast de publieke walstroomkasten, heeft de Haven van Antwerpen nog 32 private walstroomkasten voor hun eigen sleep- en baggerschepen en in het Kattendijkdok (stadshaven) baten ze 3 kasten uit specifiek voor riviercruises. Ook in de toekomst worden nieuwe publieke wachtplaatsen waarschijnlijk uitgerust met walstroom.